

ТАҒЫМ

АЛЫСТАҒАН АҒА АЛАСАРМАЙДЫ



Басы 1-бетте

Әкелері салған сара жол-мен жаза баспай жүруді мұрат тұтқан Қуатжан мен Сейітжан ағаларымыздың есімдері де елге танылып, тектінің тұяқтары атанды. Нақтылай айтар болсақ, Қуатжан аға Досжанов Арал аудандық партия комитетінің бірінші хатшысы, облыстық партия комитетінің бөлім меңгерушісі, облыстық атқару комитеті төрағасының орынбасары қызметтерін абыройлы атқарып, Сыр елінің еңсесін тіктеуге өзіндік қолтаңбасын қалдырды. Ендігі сөз кезегін бүгінгі жазбамыздың кейіпкері Сейітжан аға Досжановтың өнегелі де өркенді өмір жолына берелік.

Иә, ақбас толқындары тулаған, шағалалары шулаған Арал теңізінің жағасында өмірге келген ағамыздың балалық бал дәуірені күлкісіз күндер мен ұйқысыз түндермен өткен. Ол елдің аузынан ашаршылыққа жеген құйқаның дәмі әлі кетпеген уақытта өмір есігін ашып, бары-жоғы алты жасында, яғни буыны бекіп, бұғанасы қатаймай жатып асыраушыларынан көз жасып қалғандықтан ерте есейді.

Сейітжан ағамыздың балалық шақтың бал дәмін татқан сәтте Ұлы Отан соғысы да басталып кетті. Содан болар, тіршілік үшін тіртінектеп балық аулап, үйдің асыраушысы болады. Бертін келе білім алуға деген арман жетегіне жүгінеді.

Аңсаған арманына жетулі мұрат тұтқан Сейітжан аға С.Киров атындағы университеттің экономика факультетінен дәріс алып, үздік дипломын иеленіп, 1957 жылы туған топырағына оралады. Сәкен ерлікке толы еңбек жолын «Аралтұз» комбинатында қатардағы шебер болудан бастады. Бертін келе бөлімше басшылығында болып, өзінің білімділігі мен біктілігінің арқасында өзгелерден оқ бойы оза шауып, 1963 жылы осы «Аралтұз» комбинаты бас директорының орынбасары қызметіне тағайындалса, 1965 жылы бас директор лауазымын иеленеді.

Кезінде, жоғарыда айтқандай, Кеңестер Одағында ас тұзын өндіретін бары-жоғы екі ғана комбинат, бірі Ресейде, енді бірі осы «Аралтұз» болатын. Осы комбинатқа табаны күректей 20 жыл бойы басшылық жасап, оның атын елімізге ғана емес, Одаққа танымал еткен Сәкеннің игілікті істерін әлі күнге дейін аралдықтар аңыз ғып айтумен жүр.

— Мен, — деп еске алады Рамзан Таңатаров, — сол жылдары өндіріс бөлімінде инженер болып қызмет атқаратынымын. Осы жылдары Сейітжан ағамыздың ұтымды ұйымдастырушылық қабілеті мен ересен еңбегінің арқасында комбинаттың материалдық-техникалық базасы орасан зор нығайтылды. Саралап айтар болсам, 1980 жылдары сағатына 100 тонна ас тұзы қазылатын болса, Сәкен келісімен жаңа комбайндар алынып, ас тұзын қазу сағатына 200-250 тоннаға жеткізілді.

Екіншіден, тұз кенгіру цехы мен тұз қалтайатын цех іске қосылды. Үшіншіден, комбайн, тепловоздарды жөндейтын депо ғимараты салынып, жарылғыш заттар сақтайтын қойма мен май құю бекеті іске асты. Жаңадан үш бу қазандығы іске қосылып, өндіріс бөлімдері ғана емес, тұрғын үйлер мен мектеп, балабақша ғимараттары орталық жылу жүйесіне қосылды.

— Ал, мен, — дейді Жаксыбай Құлманбетов, — 1966 жылы мектеп бітірісімен комбинатқа жұмысқа орналастым. Айтпағым, Жаксықылш кенті мен Арал қаласы арасындағы жол қатынасы мүлдем нашар болатын. Сейітжан ағамыз комбинат басшылығына келісімен осы жол қатынасын жақсартуды шұғыл қолға алып, асфальт төсеп, жобаға келтіріп, ауыл тұрғындарының алғысын алды. Сондай-ақ Сәкеннің тапсырысымен комбинаттың құрылыс цехында тұрғын үйлердің есік-терезелері дайындалып, жарыса тұрғын үйлер салына бастады. Үстіне жұмысшы киімін киіп жүріп жұмыс барысын үнемі бақылауда ұстайтын. Тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйіні сол, комбинаттың Одақ бойынша тамақ өнеркәсібі өндірушілері арасында тоқсан қорытындысы бойынша 33 рет ауыспалы Қызыл Ту жеңіп алуы Сейітжан ағамыздың ересен еңбегінің жемісі болса керек.

— Мен комбинатта қатардағы жұмысшы болатынымын. Айлық табысымыз бары-жоғы 68 сомнан аспайтын. Қалай басшылыққа Сейітжан аға келді, айлығымыз 250 сомға дейін көтерілді. Ай сайын сыйақы да алатынымыз. Сондай-ақ Сәкеннің тапсырысымен жұмысшыларға ет, балық, бақша өнімдері өте арзан бағамен берілетін.

Тағы бір игілікті ісі мектеп жанынан жаңа ғимараттар бой көтеріп, оқушылардың сапалы білім, саналы тәрбие алуларына жағдай жасалды. Ауыл көшелері мен тұрғын үйлер тазалығын үнемі бақылауда ұстайтын, — дейді Сағидолла Кішкенебаев.

Жоғарыда айтқандай, Сейітжан ағамыздың ас тұзы комбинаты ғана емес, «Аралтұз» елді мекенінің өсіп, өркен жаюына қалдырған қолтаңбасы орасан зор. Елдің батасын алып, ықыласына бөленуге ұмтылды. Артында өшпес із бен өлмес іс қалдыруға барын салды. Нақтылай айтар болсақ, комбинаттың қаржылай қолдауымен жарыса тұрғын үйлер салынып, көшелер көріктенге түсті. Ашық алақанды Сәкеннің қамқор қолы арқасында тұрғындар кәсіптерінен несібе теріп, тұрмыстарын түзей түсті.

Сейітжан аға қызметін қалтқысыз атқарумен ғана шектелмей, қоғамдық жұмыстардан да қағыс қалмайтын. Ауыл тұрғындарының аманатын арқалаған ол заманында дүркіреп тұрған аудандық партия комитетінің пленум мүшесі, аудандық кеңестің депутаты бо-лып тұрақты түрде сайланды. Айтқандай, Сәкеннің осында жүріп Қазақстан Компартиясының XV съезіне делегат болып сайла-

нуы екі адамның бірінің басына бұйыра бермейтін бақ болатын.

Сейітжан ағамыздың «Аралтұз» комбинатында атқарған қыруар қызметін санамалап айту әсте мүмкін емес. Біздің бұлай тоқтам жасауымызға Сәкен басқарған жылдары аты әлемге мәшһүр болған комбинаттың Бүкілодақтық Социалистік

жарыстың жыл сайын жеңімпазы атанып, Қызыл Туды тұрақты түрде ұстап тұрғаны сеп болып отыр.

Еңбекті елеу, азаматқа лайықты құрмет көрсету, халық болып ризашылық таныта білу де — елдіктің, қоғамдық кемелдіктің белгісі. Сейітжан Досжановтың ел мүддесі жолындағы ересен еңбегі ескерусіз қалмай, мемлекет тарапынан лайықты бағаланып, «Өнеркәсіп саласының еңбек сіңірген қызметкері», «Азық-түлік саласының еңбек сіңірген қызметкері» атақтарына ие болып, Қазақстан Жоғарғы Кеңесі Президумының «Құрмет грамотасымен» марапатталды. Сондай-ақ «Құрмет белгісі», «Еңбек Қызыл Ту», «Октябрь революциясы» ордендерімен, ондаған еңбек және мерекелік медальдарын иеленді.

Сейітжан аға Досжанов 1985 жылы Алматыға қоныс аударып, қала тұрғындарын азық-түлікпен қамтамасыз ету мекемесінің басшысы қызметіне тағайындалса, 1987 жылы «Қапшағай» шаруашылығының басшылығына барады. Қандай бір жерде қызметте жүрсе де, сол елдің ынсабының берекеcін базарға айналдыратын Сәкен бұл ауылды ажарландыруда да өз қолтаңбасын қалдырды. Береке демекші, іскер де ұсынықты басшы қай шаруашылыққа келсе сол шаруашылықтың тіршілігін түзеп қана қоймай, жергілікті жер тұрғындарының әлеуметтік, тұрмыстық, мәдени мәселелеріне де бел буа кірісіп кететін. Абзал аға қызмет еткен бұл ауылда да тұрғын үйлер мен әлеуметтік нысандар құрылыстары бірінен соң бірі жарыса бой көтеріп жататын.

Сейітжан ағамыздың осы ауылда басшылықта жүргенде жасаған ерлікке тән бір еңбегін айтпаққа болмас. Сонау 1970-1980 жылдары Арал теңізі келмеске кетіп, теңіз жағалауындағы тұрғындар басқа аймақтарға үдіре көшіп жатты. Жерлестерінің тұрмыс тауқыметтері жүрегін жаралаған Сәкен Арал жағалауындағы 300 отбасын «Қапшағай» жағалауына алдырып, тұрмыстарының түзелуіне өз септігін тигізді. Қазақ әдебиетінің абызы, Қазақстанның халық жазушысы Әбіш Кекілбаевтың: «Оңай кезде ойсырата іс тындыруға өркім де құштар. Қиын кезде бел бууға ел қамын жейтін ер жүректілер ғана тәуекел ете алады» деген керемет сөзі көптің бірі — Сәкен үшін де айтылғандай.

Халқымыздың ұлттық танымын бойтұмардай қастерлеп, ісі қазаққа ізгілік пен ізеттің жолын сыйлаған Сейітжан ағамыз 1996 жылы зейнет демалысына шығады. Қауқары қайтпаған ағамыз қол қусырып қарап отыруды қаламайды. Бұл өмірден

өткенше Арал балаларын құтқару қоры — «Шапағатқа» басшылық жасап, экология қасіретіне шалдыққандарға қамқор қолын созумен ғұмыр кешті.

Иә, атам қазақ: «Қосағымен қоса ағар» деген ғой. Жаратқан ие Сейітжан ағамызға 1957 жылы Нұрмаханова Мария есімді жаны жайсаң жар беріп, шуақты шаңырақтарын көтереді. Мария жеңшеміз де текті әулеттің тұяғы болатын. Содан да қос қайың арасындағы шынайы махаббат, сыйластық, сенім мен сезім көпшілікке үлгі болатындай-ақ деп ел-халық тамсанатын. Алматыдағы қазақ педагогикалық институтынан дәріс алған, ұлағатты ұстаздықты үлгі етіп, «Қазақстанның еңбек сіңірген мүғалімі» атағын иеленген Мария жеңшеміздің ошағында қайнап жатқан қазан арылмайтын, дәмге толы ақ дастарқан жиналмайтын. Жеңшеміздің аялы алақанынан даярланған астың дәмін татпағандар кемде-кем болар.

Сейітжан ағамыз бен Мария жеңшеміз бұл өмірге төрт ер бала мен екі қыз баланы әкеліп, ұлдарын ұяға, қыздарын қияға қондырып, қызықтарына кенелді. Текті тұлғалармен құдалдалып, жекжат болып, қанаттарын кеңге жайды. Сондай құдаларының бірі кезінде Арал аудандық атқару комитетінің төрағасы болған Әуесбек Медетбаев, арқалы ақын Сырбай Мәуленов, генерал-майор Салыбай Құсайынов пен экономик ға ғылымының докторы, академик Яхия Әубәкіров ағаларымыз болатын.

«Әке көрген оқ жонар, ана көрген тон пішер» деп атам қазақ айтқандай, балдарының бәрі дерлік жоғары білім алып, сан алуан салаларда қалтқысыз қызмет жасады. Саралап айтар болсақ, Гүлнар мен Әділгерей қаржыгер, Бауыржан, Айгүл мен Бегайдар құқық қорғау саласында еңбек етсе, кенжелері Бекнұр бүгінде Алматы қалалық әкімдігіне жауапты қызметте жүр.

Иә, өмір деген осы. Сексен тоғыз жастың сенгіріне шығып, артында өлмейтұғын іс пен өшпейтұғын із қалдырып, гиратты ғұмыр кешкен Сейітжан ағамыз 2021 жылы бұл өмірден озып, Алматының «Кенсай-2» қорымына қоныс тепті. Жатқан жері жайлы болсын.

Сөз соңында көп көкейінде жүрген бір ұтымды ұсынысты айтпаққа болмас. Біз жақсы адамдардың, олардың елінің кемел келешегі үшін жасап кеткен игі істерін ұлықтап, ұрпақтарға үлгі етуге келгенде құлықсызбыз. Сейітжан Досжановтың ардақты аға, абзал азаматтың жарғақ құлағы жастыққа тимей жүріп атқарған қаншама игі істерінің бүгін жемісін жеп, игілігін көріп отырмыз. Осындай абзал жанға өзі туып-өсіп, тер төккен елді мекен, яғни аудан орталығынан көше атауын берсе қандай ганибет болар еді. Туған топырағы үшін қанатымен су сеуіп, «Арал ауданының құрметті азаматы» атағын иеленіп, ғыратты ғұмыр кешкен Сейітжан аға Досжанов есімін ұрпақтарға ұлағат ету — біздің өтелмеген парызымыз.

Атам қазақ: «Тау алыстаған сайын биіктей түседі» деген аталы сөз бар. Сол айтқандай-ақ, Сейітжан аға Досжановтың бітім-болмысы бізден алыстаса да аласармайды, қайта ұрпақты сабақтастығымен жыл өткен сайын биіктей бермек.

Бигали КАЮПОВ,
Мемлекет және қоғам қайраткері,
Қызылорда облысының құрметті азаматы
Еркін ӘБІЛ,
Қазақстан Жазушылар одағының мүшесі, Арал ауданының құрметті азаматы

ХАБАРЛАМА

«Асыл-Тас 2017» ЖШС «Талды-Эспе темір кен орнының тау-кен жұмыстары жоспарына ықтимал әсерлер туралы есеп» бойынша ашық жиналыс нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізілетінін хабарлайды.

Өткізілетін орны: Қызылорда облысы, Арал ауданы, Қосамаң аылы, Қосамаң көшесі, 59-үй, әкімдік ғимараты.

Өткізілетін күні мен уақыты: 2026 жылғы 07 қазан, сағат 11:00.

Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын материалдармен ndbecology.gov.kz «Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы ұлттық деректер банкі» ақпараттық жүйесінің «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде, сондай-ақ жергілікті атқарушы орган — «Қызылорда облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ-нің сайтында танысуға болады. E-mail: prd@vmail.kz, a.koszhanova@vmail.kz, prd@korda.gov.kz.

Zoom конференциясына қосылу сілтемесі: <https://us04web.zoom.us/j/3470828229?pwd=oq4hqbdJMDjdTK44WxtuGMUWvJGRa3.1&omn=75610496883>.

Конференция идентификаторы: 347 082 8229. Қолжетімділік коды: 123456

Бастамашы: «Асыл-Тас 2017» ЖШС, мекенжайы: 080000, Жамбыл облысы, Тараз к., Рысбек батыр көшесі, 2-үй, БСН 170840020165.

Жобаны әзірлеуші: «С-ГеоПроект» ЖШС, мекенжайы: 010000, Астана қаласы, Мәңгілік Ел сп., 20/2-үй, 506-кеңсе, БСН 110240021170.

Барлық мүдделі тұлғалар өз ескертүүлери мен ұсыныстарын prd@vmail.kz, a.koszhanova@vmail.kz, prd@korda.gov.kz электрондық пошталарына жібере алады, сондай-ақ барлық сұрақтар бойынша 8 (7242) 60-53-69 телефоны арқылы хабарласуға болады.

Географиялық координаттары: 46 55 25.54 с.е. және 60 40 6.76 ш.б.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «Асыл-Тас 2017» объявляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания по «Отчет о возможных воздействиях к Плану горных работ железнодорожного месторождения Талды-Эспе».

Место проведения: Кызылординская область, Аральский район, с.Косамаң, улица Косамаң, дом 59, здание акимата.

Дата и время проведения: 07.10.2026 года в 11:00.

С материалами, выносимыми на общественные слушания, можно ознакомиться в Информационной системе «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов» ndbecology.gov.kz в разделе «Общественные слушания», а также на сайте Местного Исполнительного Органа ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области». e-mail: prd@vmail.kz, a.koszhanova@vmail.kz, prd@korda.gov.kz.

Присоединиться к конференции Zoom <https://us04web.zoom.us/j/3470828229?pwd=oq4hqbdJMDjdTK44WxtuGMUWvJGRa3.1&omn=75610496883>.

Идентификатор конференции: 347 082 8229

Код доступа: 123456

Инициатор: ТОО «Асыл-Тас 2017», адрес 080000, Жамбылская область, г. Тараз, ул. Рысбек Батыра, д. 2, БИН 170840020165.

Исполнитель проекта: ТОО С-ГеоПроект, Адрес 010000, город Астана, ул. Мангелик Ел, дом 20/2, офис 506, БИН 110240021170.

Все заинтересованные лица могут внести свои замечания и предложения, отправив их на электронную почту: prd@vmail.kz, a.koszhanova@vmail.kz, prd@korda.gov.kz, также по всем вопросам можно обращаться по телефонам: 8 (7242) 60-53-69.

Географические координаты: 46 55 25.54 с.ш. и 60 40 6.76 в.д.

ХАБАРЛАМА

«Асыл-Тас 2017» ЖШС «Талды-Эспе темір кен орнының тау-кен жұмыстары жоспарына ықтимал әсерлер туралы рұқсат беру құжаттамасы» бойынша ашық жиналыс нысанында қоғамдық тыңдаулар өткізілетінін хабарлайды.

Өткізілетін орны: Қызылорда облысы, Арал ауданы, Қосамаң аылы, Қосамаң көшесі, 59-үй, әкімдік ғимараты.

Өткізілетін күні мен уақыты: 2026 жылғы 07 қазан, сағат 15:00.

Қоғамдық тыңдауларға шығарылатын материалдармен ndbecology.gov.kz «Қоршаған орта мен табиғи ресурстардың жай-күйі туралы ұлттық деректер банкі» ақпараттық жүйесінің «Қоғамдық тыңдаулар» бөлімінде, сондай-ақ жергілікті атқарушы орган — «Қызылорда облысының табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» ММ-нің сайтында танысуға болады. E-mail: prd@vmail.kz, a.koszhanova@vmail.kz, prd@korda.gov.kz.

Қоғамдық тыңдаулар аралас форматта (ашық жиналыс және бейнеконференция байланысы) өткізіледі.

Zoom конференциясына қосылу сілтемесі: <https://us04web.zoom.us/j/3470828229?pwd=oq4hqbdJMDjdTK44WxtuGMUWvJGRa3.1&omn=77201042889>.

Конференция идентификаторы: 347 082 8229. Қолжетімділік коды: 123456.

Бастамашы: «Асыл-Тас 2017» ЖШС, мекенжайы: 080000, Жамбыл облысы, Тараз к., Рысбек батыр көшесі, 2-үй, БСН 170840020165.

Жобаны әзірлеуші: «С-ГеоПроект» ЖШС, мекенжайы: 010000, Астана қаласы, Мәңгілік Ел сп., 20/2-үй, 506-кеңсе, БСН 110240021170.

Барлық мүдделі тұлғалар өз ескертүүлери мен ұсыныстарын prd@vmail.kz, a.koszhanova@vmail.kz, prd@korda.gov.kz электрондық пошталарына жібере алады, сондай-ақ барлық сұрақтар бойынша 8 (7242) 60-53-69 телефоны арқылы хабарласуға болады.

Географиялық координаттары: 46 55 25.54 с.е. және 60 40 6.76 ш.б.

ОБЪЯВЛЕНИЕ

ТОО «Асыл-Тас 2017» объявляет о проведении общественных слушаний в форме открытого собрания по «Разрешительная документация о возможных воздействиях к Плану горных работ железнодорожного месторождения Талды-Эспе».

Место проведения: Кызылординская область, Аральский район, с.Косамаң, улица Косамаң, дом 59, здание акимата.

Дата и время проведения: 07.10.2026 года в 15:00.

С материалами, выносимыми на общественные слушания, можно ознакомиться в Информационной системе «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и природных ресурсов» ndbecology.gov.kz в разделе «Общественные слушания», а также на сайте Местного Исполнительного Органа ГУ «Управление природных ресурсов и регулирования природопользования Кызылординской области». e-mail: prd@vmail.kz, a.koszhanova@vmail.kz, prd@korda.gov.kz.

Общественные слушания проводятся в смешанном формате (открытого собрания и видеоконференцсвязи).

Присоединиться к конференции Zoom <https://us04web.zoom.us/j/3470828229?pwd=oq4hqbdJMDjdTK44WxtuGMUWvJGRa3.1&omn=77201042889>.

Идентификатор конференции: 347 082 8229

Код доступа: 123456.

Инициатор: ТОО «Асыл-Тас 2017», адрес 080000, Жамбылская область, г. Тараз, ул. Рысбек Батыра, д. 2, БИН 170840020165.

Исполнитель проекта: ТОО С-ГеоПроект, Адрес 010000, город Астана, ул. Мангелик Ел, дом 20/2, офис 506, БИН 110240021170.

Все заинтересованные лица могут внести свои замечания и предложения, отправив их на электронную почту: prd@vmail.kz, a.koszhanova@vmail.kz, prd@korda.gov.kz, также по всем вопросам можно обращаться по телефонам: 8 (7242) 60-53-69.

Географические координаты: 46 55 25.54 с.ш. и 60 40 6.76 в.д.